

Przedmiotowy System Oceniania

z fizyki

I. Przedmiotowy System Oceniania został opracowany w oparciu o:

1. Statut szkoły.
2. Podstawę programową.
3. „Świat fizyki”. Program nauczania fizyki w gimnazjum”.

II. Przedmiotowy System Oceniania z fizyki obejmuje ocenę wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz postawy ucznia na lekcji.

III. Cele ogólne oceniania:

- rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju i motywowanie go do dalszej pracy,
- dostarczenie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

IV. Ocenie podlegają następujące umiejętności i wiadomości:

- Znajomość pojęć oraz praw i zasad fizycznych.
- Opisywanie, dokonywanie analizy i syntezy zjawisk fizycznych.
- Rozwiązywanie zadań problemowych (teoretycznych lub praktycznych) z wykorzystaniem znanych praw i zasad.
- Rozwiązywanie zadań rachunkowych, a w tym:
 - dokonanie analizy zadania,
 - tworzenie planu rozwiązania zadania,
 - znajomość wzorów,
 - znajomość wielkości fizycznych i ich jednostek,
 - przekształcanie wzorów,
 - wykonywanie obliczeń na liczbach i jednostkach,
 - analizę otrzymanego wyniku,
 - sformułowanie odpowiedzi.
- Posługiwanie się językiem przedmiotu.
- Planowanie i przeprowadzanie doświadczenia. Analizowanie wyników, przedstawianie wyników w tabelce lub na wykresie, wyciąganie wniosków, wskazywanie źródła błędów.
- Odczytywanie oraz przedstawianie informacji za pomocą tabeli, wykresu, rysunku, schematu.

- Wykorzystywanie wiadomości i umiejętności „fizycznych” w praktyce.
- Systematyczne i staranne prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń.

V. Przedmiotem oceniania są:

- wiadomości
- umiejętności
- postawa

VI. Formy aktywności podlegające ocenie:

- sprawdziany
- odpowiedzi ustne
- kartkówki,
- aktywność na zajęciach,
- aktywność pozalekcyjna np. udział w konkursach,
- praca indywidualna i grupowa,
- prace domowe ,
- posługiwanie się pomocami naukowymi (przyrządy pomiarowe, teksty źródłowe),
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń,
- wytwory pracy- np. album, praca plastyczna, projekt.

1. Każdy uczeń jest oceniany sprawiedliwie zgodnie z zasadami PSO.

Skala ocen zawiera stopnie od 1 do 6.

2. Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia :

a) **wypowiedzi ustne** - co najmniej jeden stopień z odpowiedzi ustnej w roku szkolnym,

b) wypowiedzi pisemne:

1) „**kartkówki**” - sprawdziany polegające na sprawdzeniu opanowania umiejętności i wiadomości z 1-3 lekcji poprzednich,

2) **prace klasowe,**

c) **aktywność na lekcji**, czyli zaangażowanie w tok lekcji, udział w dyskusji, wypowiedzi w trakcie rozwiązywania problemów,

d) prace domowe :

- **krótkoterminowe** – z lekcji na lekcję,

- **długoterminowe :**

* wykonanie: referatu, opracowania, projektu, pomocy dydaktycznej,

- brak zeszytu lub zeszytu ćwiczeń oznacza ocenę *niedostateczną*,

e) **praca w grupie** – wykonywanie zadań zespołowych na lekcji.

3. **Kryteria oceny umiejętności i wiadomości są następujące :**

Nie każda odpowiedź ucznia musi być oceniana. Odpowiedzi krótkie, uzupełniające czyjąś wypowiedź mogą być oceniane plusami.

a) wypowiedz ustna :

- bezbłędna, samodzielna, wykraczająca poza program - *stopień celujący*,

- bezbłędna, samodzielna, wyczerpująca	- <i>stopień bardzo dobry,</i>
- bezbłędna, samodzielna, niepełna	- <i>stopień dobry,</i>
- z błędami, samodzielna, niepełna	- <i>stopień dostateczny,</i>
- z błędami, z pomocą nauczyciela, niepełna	- <i>stopień dopuszczający,</i>
- nie udzielenie odpowiedzi mimo pomocy nauczyciela,
bądź stwierdzenie niesamodzielności odpowiedzi	- <i>stopień niedostateczny.</i>

4. Prace klasowe (przynajmniej 2 w semestrze)

- a) Prace klasowe są obowiązkowe.
- b) Praca klasowa jest zapowiedziana tydzień wcześniej i omówiony jest jej zakres.
- c) Prace pisemne powinny być ocenione i oddane w ciągu 2 tygodni.
- d) Każdą pracę klasową można poprawić w ciągu tygodnia od otrzymania oceny (możliwa jest tylko jedna próba). Oceny z poprawy są wpisywane do dziennika.

5. Kartkówki (15-20 minut)

- a) Kartkówki są obowiązkowe, mogą być niezapowiedziane.
- b) Z kartkówek i sprawdzianów uczeń może uzyskać oceny pełne jak i z „+” oraz z „-”

Uczniowie nieobecni na kartkówce piszą ją w najbliższym terminie. Czas i sposób do uzgodnienia z nauczycielem.

6. Prace domowe oceniane są „+” lub stopniem (w zależności od stopnia trudności); trzy „+” – ocena bdb, trzy „-” ocena ndst..

7. Po dłuższej nieobecności w szkole (od jednego tygodnia) uczeń ma prawo nie być oceniany na pierwszej lekcji.

8. Na koniec semestru nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych.

9. Przez aktywność na lekcji rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, rozwiązywanie zadań dodatkowych w czasie lekcji, aktywną pracę w grupach.

Wszystkie formy aktywności ucznia oceniane są „+” .

Pięć „+” ocena bdb.

10. Przy ocenianiu nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia.

Nauczyciel jest zobowiązany na podstawie pisemnej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej dostosować wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono deficyty rozwojowe /opinia lub orzeczenie PPP/.

VII. Wymagania w stosunku do ucznia:

- a) Uczeń jest zobowiązany do posiadania podręcznika.
- b) Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń (ćwiczenia wskazuje nauczyciel).

VIII. Wymagania w stosunku do nauczyciela:

- a) Nauczyciel jest zobowiązany do wystawiania ocen częściowych z przedmiotu – oceny są jawne.

b) Nauczyciel zobowiązany jest do oceniania ucznia za pracę pisemną i ustną.

c) Uczeń ma prawo 1 raz w semestrze zgłosić przed lekcją „nieprzygotowanie” (tzw. szansę) do zajęć lekcyjnych bez ponoszenia

konsekwencji. Nauczyciel odnotowuje w dzienniku np. „•”

IX. Kryteria oceny semestralnej i rocznej

1. Nauczyciel przekazuje uczniowi informację ustną o przewidywanej ocenie semestralnej (rocznej) na 10 dni przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej.
2. Ocenę semestralną (roczną) ustala nauczyciel i wpisuje ją długopisem lub piórem do dziennika lekcyjnego w przeddzień klasyfikacji semestralnej (rocznej).
3. O zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia, jego rodziców i wychowawcę klasy na miesiąc przed klasyfikacją.
4. Ocena semestralna nie jest średnią ocen cząstkowych.

Przy ustalaniu oceny semestralnej i końcowej nauczyciel bierze pod uwagę stopnie ucznia z poszczególnych form działalności ucznia w następującej kolejności :

1. prace klasowe - (największy wpływ na kształt oceny semestralnej i końcowej). 30%
2. sprawdziany („kartkówki”) - 20%
3. odpowiedź ustna, - 20%
4. aktywność na lekcji, prace domowe. – 10%
5. zadania przy tablicy - 20%

X. W przypadku sprawdzianów i kartkówek przyjmuje się następującą skalę procentową odpowiadającą poszczególnym ocenom:

- 0%- 33% ocena niedostateczna (1)
- 34%- 49% ocena dopuszczająca (2)
- 50%- 74% ocena dostateczna (3)
- 75%- 89%- ocena dobra (4)
- 90%- 100%- ocena bardzo dobra (5)
- 100% + zadanie dodatkowe- ocena celująca (6)

Ocenę celującą (6) otrzymuje uczeń, którego wiedza wykracza poza treści podstawy programowej. Ciągłe poszerza swoją wiedzę, bierze udział w konkursach przedmiotowych z bardzo dobrym skutkiem, potrafi kierować pracą zespołu zadaniowego.

XI. Wymagania ogólne na poszczególne stopnie :

1. Wymagania konieczne - **stopień dopuszczający**

- a) treści najłatwiejsze najczęściej spotykane, niezbędne do uczenia się podstawowych umiejętności i możliwie praktyczne,
- b) na tym poziomie należy zwrócić uwagę na :
- znajomość niektórych (przydatnych przedmiotowo i międzyprzedmiotowo) wielkości fizycznych, pojęć, zależności i praw fizycznych,
 - wskazywanie i rozróżnianie podstawowych zjawisk i procesów fizycznych,
 - rozróżnianie wielkości fizycznych i nazywanie jednostek tych wielkości.

2. Wymagania podstawowe - **stopień dostateczny**

- a) treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, najbardziej niezbędne na danym i wyższym etapie kształcenia,
- b) na tym poziomie kształcenia należy zwrócić uwagę na :
- znajomość praw, zasad, wielkości fizycznych oraz podstawowych zależności,
 - wykonywanie prostych obliczeń,
 - sporządzanie i korzystanie z wykresów ilustrujących zależności między wielkościami fizycznymi,
 - rozumienie sensu fizycznego omawianych wielkości fizycznych,
 - poprawne wyrażanie swoich myśli w prostych przykładach.

3. Wymagania rozszerzające - **stopień dobry**

- a) treści przystępne (średnio trudne), bardziej złożone i mniej typowe, w pewnym stopniu hipotetyczne, pośrednio użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia,
- b) obejmują one :
- sprawne posługiwanie się pojęciami wielkości fizycznych i ich jednostkami,
 - interpretację przebiegu zjawiska w oparciu o poznane prawa i zasady fizyczne,
 - przeprowadzanie kilkuetapowych rozumowań,
 - wykonywanie bardziej skomplikowanych obliczeń, przekształcanie jednostek.

4. Wymagania dopełniające - **stopień bardzo dobry**

- a) treści trudne do opanowania, złożone i nietypowe, występujące w wielu równoległych ujęciach, nie wykazujące bezpośredniej użyteczności w pozaszkolnej działalności ucznia,
- b) obejmują one :
- przeprowadzanie skomplikowanych kilkuetapowych rozumowań, również z wykorzystaniem wiedzy z innych działów,
 - wykonywanie obliczeń, polegających na przekształcaniu wzorów i jednostek,
 - formułowanie samodzielnych wypowiedzi używając języka fizyki,
 - wykonanie lub opisanie doświadczenia ilustrującego poznane prawa i zasady.

5. Wymagania wykraczające - **stopień celujący**

Obejmują wszystkie wymagania na stopień bardzo dobry i ponadto:
uczeń ma osiągnięcia :

- wykraczające ponad program, wiedzę i umiejętności oryginalne, twórcze, łączące

- wiedzę z różnych działów fizyki, wykonuje dodatkowe zadania,
- w konkursach i olimpiadach fizycznych szczebla ponad szkolnego.

❖ Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania,
- samodzielnie wykorzystuje wiadomości w sytuacjach nietypowych i problemowych (np. rozwiązując dodatkowe zadania o podwyższonym stopniu trudności, wyprowadzając wzory, analizując wykresy),
- formułuje problemy i dokonuje analizy lub syntezy nowych zjawisk i procesów fizycznych,
- wzorowo posługuje się językiem przedmiotu,
- udziela oryginalnych odpowiedzi na problemowe pytania,
- swobodnie operuje wiedzą pochodzącą z różnych źródeł,
- osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych,
- sprostał wymaganiom na niższe oceny.

❖ Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności programowe,
- zdobytą wiedzę stosuje w nowych sytuacjach, swobodnie operuje wiedzą podręcznikową,
- stosuje zdobyte wiadomości do wytłumaczenia zjawisk fizycznych i wykorzystuje je w praktyce,
- wyprowadza związki między wielkościami i jednostkami fizycznymi,
- interpretuje wykresy,
- uogólnia i wyciąga wnioski,
- podaje nie szablonowe przykłady zjawisk w przyrodzie,
- rozwiązuje nietypowe zadania,
- operuje kilkoma wzorami,
- interpretuje wyniki np. na wykresie,
- potrafi zaplanować i przeprowadzić doświadczenie fizyczne, przeanalizować wyniki, wyciągnąć wnioski, wskazać źródła błędów,
- poprawnie posługuje się językiem przedmiotu,
- udziela pełnych odpowiedzi na zadawane pytania problemowe,
- sprostał wymaganiom na niższe oceny.

❖ Ocenę **dobłą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania (mogą wystąpić nieznaczne braki),
- rozumie prawa fizyczne i operuje pojęciami,
- rozumie związki między wielkościami fizycznymi i ich jednostkami oraz próbuje je przekształcać,
- sporządza wykresy,
- podejmuje próby wyprowadzania wzorów,
- rozumie i opisuje zjawiska fizyczne,
- przekształca proste wzory i jednostki fizyczne,

- rozwiązuje typowe zadania rachunkowe i problemowe, wykonuje konkretne obliczenia, również na podstawie wykresu (przy ewentualnej niewielkiej pomocy nauczyciela),
- potrafi sporządzić wykres,
- potrafi wykonać zaplanowane doświadczenie,
- sprostał wymaganiom na niższe oceny.
- ❖ Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:
 - opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania (występują tu jednak braki),
 - stosuje wiadomości do rozwiązywania zadań i problemów z pomocą nauczyciela,
 - zna prawa i wielkości fizyczne,
 - podaje zależności występujące między podstawowymi wielkościami fizycznymi,
 - opisuje proste zjawiska fizyczne,
 - ilustruje zagadnienia na rysunku, umieszcza wyniki w tabelce,
 - podaje podstawowe wzory,
 - podstawia dane do wzoru i wykonuje obliczenia,
 - stosuje prawidłowe jednostki,
 - udziela poprawnej odpowiedzi do zadania,
 - podaje definicje wielkości fizycznych związanych z zadaniem,
 - potrafi wykonać proste doświadczenie fizyczne z pomocą nauczyciela,
 - językiem przedmiotu posługuje się z usterkami,
 - sprostał wymaganiom na niższą ocenę.
- ❖ Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:
 - ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych programem, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
 - zna podstawowe prawa, wielkości fizyczne i jednostki,
 - podaje przykłady zjawisk fizycznych z życia,
 - rozwiązuje bardzo proste zadania i problemy przy wydatnej pomocy nauczyciela,
 - potrafi wyszukać w zadaniu wielkości dane i szukane i zapisać je za pomocą symboli,
 - potrafi z pomocą nauczyciela wykonać proste doświadczenie fizyczne,
 - językiem przedmiotu posługuje się nieporadnie,
 - prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy.
- ❖ Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:
 - nie opanował tych wiadomości i umiejętności, które są niezbędne do dalszego kształcenia,
 - nie zna podstawowych praw, pojęć i wielkości fizycznych,
 - nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela.

Dorota Grodowicz
Jolanta Saciuk